

Οργίζεται ο Θεός;

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Θεολογία και Ζωή

Διαβάζοντας την Αγία Γραφή θα δούμε ότι συχνά γίνεται λόγος για την «οργή του Θεού». Παλαιότερα η έκφραση αυτή ερμηνευόταν κατά γράμμα. Αυτή η ερμηνεία δεν ανταποκρίνεται στο πνεύμα της Αγίας Γραφής. Η έννοια όμως που έδωσε στη φράση αυτή η χριστιανική και ειδικότερα η ορθόδοξη θεολογία, είναι τελείως διαφορετική από εκείνη που είχε στην προχριστιανική και ιουδαϊκή θρησκευτικότητα. Οι βασικές θέσεις της ορθόδοξης ερμηνευτικής παράδοσης στο θέμα της «οργής του Θεού» είναι περίπου οι έξης:

α) Ο Θεός είναι αναλλοίωτος και αμετάβλητος: Στον Θεό δεν υπάρχουν διακυμάνσεις και μεταβολές, αλλοιώσεις ψυχικές, διανοητικές και συναισθηματικές. Οι διακυμάνσεις αυτές χαρακτηρίζουν την μεταπτωτική

σύνθεση και αλλοιωμένη ανθρώπινη φύση. Η φύση και η ουσία του Θεού είναι απλή και δεν υπάρχουν σ' Αυτόν αντιθετικές λειτουργίες που να προκαλούν διακυμάνσεις και διαταραχές στη θεϊκή Ύπαρξη. Η φύση του Θεού είναι μονίμως αγαθή και καλή και σε καμιά περίπτωση δεν αλλοιώνεται, δεν σκιάζεται από αρνητικές καταστάσεις μίσους, κακίας, φθόνου, εκδίκησης, οργής κλπ., όπως συμβαίνει στον άνθρωπο. Λέγει ο Μ. Αντώνιος: «Ο Θεός είναι αγαθός και απαθής και αμετάβλητος».

β) Ο άνθρωπος που απομακρύνεται από τον Θεό αυτοτιμωρείται: Οι δοκιμασίες του ανθρώπου, το φυσικό και ηθικό κακό δεν οφείλονται σε μια άμεση εχθρική και καταστρεπτική ενέργεια του Θεού, αλλά είναι συνέπειες της αποστασίας και της απομάκρυνσης του ανθρώπου από τον Θεό. Αίτιος επομένως του κακού δεν είναι ο Θεός, αλλά ο ίδιος ο άνθρωπος. Όταν ο άνθρωπος παραμένει στο φως του ήλιου, φωτίζεται, θερμαίνεται και νιώθει ευχάριστα. Όσο όμως απομακρύνεται από τον ήλιο, τόσο και πιο πολύ στερείται το φως, μπαίνει πρώτα στο ημίφως και στη συνέχεια στη σκιά και το σκοτάδι και αρχίζει έτσι να υφίσταται τις φοβερές συνέπειες της έλλειψης του ήλιου (κρύο, ρίγος κ.λπ.). Όπως π.χ. οι αστροναύτες. Όσο απομακρύνονται από τον πλανήτη μας, τόσο στερούνται το οξυγόνο και το φως. Χωρίς τα διαστημικά σκάφη και χωρίς τις διαστημικές στολές, δεν θα μπορούσαν να ζήσουν στο διάστημα ούτε μια στιγμή...

Ο Θεός ως αμετάβλητος ούτε χαίρεται ούτε λυπάται. Η λύπη και η χαρά φανερώνει μεταβολή. Ο Θεός ως αγαθός δεν βλάπτει ποτέ κανένα αλλά πάντοτε μόνον ωφελεί παραμένοντας πάντοτε απαθής. Εμείς εφόσον παραμένουμε αγαθοί, μοιάζουμε με το Θεό και ενωνόμαστε μαζί του· όταν όμως γινόμαστε κακοί, χωριζόμαστε από τον Θεό..

γ) Η παιδαγωγική ενέργεια του Θεού: Ο Μ. Βασίλειος, ειδικότερα, διδάσκει ότι οι έννοιες «οργή» και «θυμός» του Θεού αναφέρονται στην παιδαγωγική ενέργεια του Θεού: «Θυμώνει ο Θεός με σκοπό να ευεργετήσει τους αμαρτωλούς. Δεν τιμωρεί για να καταστρέψει, αλλά για να οδηγήσει σε μετάνοια και επανόρθωση. Η θεϊκή φωτιά καθαρίζει τη φωτιά της αμαρτίας που μας σπρώχνει σε ανόητες και βλαβερές επιθυμίες. Λόγω δε των ιατρικών του γνώσεων, ο Μέγας αυτός πατέρας της Εκκλησίας παρομοιάζει το «θυμό» με τη διάγνωση του γιατρού και την «οργή» με τη χειρουργική επέμβαση.

Όλα αυτά φανερώνουν ένα πράγμα: ότι ο Θεός είναι η φυσική ατμόσφαιρα ζωής για τον άνθρωπο. Όταν ο άνθρωπος ζει στην ατμόσφαιρα του Θεού, δεν έχει κανένα σχεδόν πρόβλημα. Όταν όμως ο άνθρωπος εγκαταλείπει την ατμόσφαιρα του Θεού και εισέρχεται σε άλλες «ατμόσφαιρες», τότε αρχίζει να αντιμετωπίζει μεγάλα προβλήματα. Η «οργή του Θεού» επομένως είναι η έλλειψη και η απουσία

του Θεού που θεληματικά και ελεύθερα επιλέγει ο άνθρωπος για τη ζωή του. Το ότι όμως δεν μπορούμε να ζήσουμε σε άλλη ατμόσφαιρα παρά μόνο σ' αυτή του Θεού, μήπως είναι ένα φιλόανθρωπο μέτρο του Δημιουργού για να μη μας χάσει ποτέ; Μήπως τελικά είμαστε αιχμάλωτοι της αιώνιας αγάπης του Θεού;

Πηγή: *Επισκόπου Αχελώου Ευθυμίου, Η Αγάπη.*

Επεξεργασία: *Αλέκος Χριστοδούλου, Θεολόγος.*